

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060201

DOM
2022-05-24
Stockholm

Mål nr
P 4236-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-03-19 i mål nr P 7967-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun

Motpart

1. L.L.

2. O.R.

3. J.M.S.

4. M.S.

5. T.L.

6. M.S.

SAKEN

Bygglov för plank på fastigheten Sunnersta 143:1 i Uppsala kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1807585

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa nämndens beslut att avslå ansökan om bygglov.

L.L., O.R., M.S. och T.L. har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

J.M.S. och M.S. har beretts tillfälle att yttra sig men inte avhörts.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

L.L. och O.R. har sökt bygglov för att få uppföra ett plank som ska placeras längs fastighetsgränsen och nära en större genomfartsled, Dag Hammarskjölds väg. Planket ska vara knappt arton meter långt och drygt 3 meter högt.

För fastigheten gäller en stadsplan som antogs år 1958 och som gäller som detaljplan. Planket avses att uppföras på ett område som enligt planen inte får bebyggas, så kallad punktprickad mark. Det innebär att åtgärden strider mot detaljplanen och det som ska prövas i målet är om det föreligger tillräckliga skäl för att godta avvikelsen från planens bestämmelse med tillämpning av 9 kap 31 b eller c § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Som framgår av länsstyrelsens beslut visar kommunens bullerkartering 2017 att trafikbuller vid bostadsbyggnadens fasad närmast Dag Hammarskjölds väg uppgår till 44–60 dBA som uppmätt ekvivalent ljudnivå och att största delen av fastigheten har 50–55 dBA som uppmätt ekvivalent ljudnivå. Plan- och byggnadsnämnden har gjort gällande att ljudnivån torde ha sänkts sedan karteringen gjordes eftersom högsta tillåtna hastighet har sänkts. Detta har ifrågasatts av bygglovssökandena. De har också olika uppfattningar om vilka riktvärden för buller som man ska förhålla sig till. God miljö har i domstolspraxis ansetts motsvaras av de riktvärden för *ny- och ombyggnationer* som framgår av infrastrukturpropositionen (prop. 1996/97:53).

Riktvärdena anges där till 55 dBA som ekvivalentnivå utomhus vid fasad, 30 dBA som ekvivalentnivå inomhus och 45 dBA som maximalnivå inomhus nattetid. För befintliga miljöer som exponeras för vägtrafikbuller anges att i en första etapp bör åtgärdsprogram syftande till att klara 65 dBA som ekvivalentnivå utomhus genomföras (se a. prop. s. 43 f). Anledningen till detta är att behovet av åtgärder är mycket omfattande och att de mest utsatta bostäderna måste prioriteras. Fast praxis från Mark- och miljööverdomstolen innebär att det endast i särskilda fall kan finnas anledning att förelägga verksamhetsutövare att vidta bullerdämpande åtgärder vid lägre bullernivåer (se bl.a. MÖD 2000:32).

I Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller *inomhus*, FoHMFS 2014:13, redovisas generella rekommendationer för tillämpningen av 9 kap. 3 § miljöbalken (olägenhet för människors hälsa). Riktvärdena anges där till 30 dBA ekvivalent ljud och 45 dBA maximalt ljud vilket alltså i huvudsak motsvarar de värden inomhus som anges i den ovan nämnda propositionen. Även förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader är av intresse. Den är meddelad med stöd av 9 kap. 12 § miljöbalken och ska tillämpas vid bedömningen av om kravet på förebyggande av olägenhet för människors hälsa i 2 kap. 6 a § PBL, är uppfyllt vid planläggning, i ärenden om bygglov, och i ärenden om förhandsbesked. Enligt förordningen bör buller från spårtrafik och vägar inte överskrida 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads *fasad*, och inte heller överskrida 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en *uteplats* i anslutning till byggnaden.

Mark- och miljööverdomstolen gör följande bedömningar

Liksom länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen gör Mark- och miljööverdomstolen bedömningen att den sökta åtgärden kan anses förenlig med detaljplanens syfte. Däremot bedömer Mark- och miljööverdomstolen till skillnad från mark- och miljödomstolen att åtgärden inte är att anse som en liten avvikelser.

Mark- och miljööverdomstolen anser vidare att bedömningar av om en fastighetsägare har beaktansvärda skäl för egna bullerdämpande åtgärder bör ta sin utgångspunkt i vad som anses utgöra god miljö enligt de ovan redovisade riktvärdena för ny- och

ombyggnationer. Vid bedömningen utgår domstolen från de värden som redovisats från mätningen 2017. Detta innebär att riktvärdena överskrids på fastigheten.

Av utredningen i målet framgår bland annat följande. Fastigheten vetter, i aktuellt hänseende, mot ett vägområde i form av en större genomfartsled som är relativt tungt och intensivt trafikerad. Det korta området mellan vägbanan och fastigheten sluttar kraftigt och marknivån vid vägbanan är belägen cirka två meter ovanför fastighetens marknivå. Det medför att planket skulle nå cirka en meter ovanför vägbanans marknivå. Mellan plankets tänkta placering och vägområdet finns viss växtlighet som delvis skulle dölja planket. Liknande plank har uppförts på en stor majoritet av fastigheterna längs den aktuella vägsträckan, såväl inom området för den aktuella detaljplanen som inom områdena för närliggande detaljplaner.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att planket, som bullerskydd, inte är nödvändigt i den mening som avses i 9 kap 31 b § första stycket 2 PBL. Det är dock tydligt att det för fastigheterna längs vägsträckan finns ett angeläget gemensamt behov av en avskärmning från de olägenheter som trafiken på Dag Hammarskjölds väg innebär. Det är också tydligt att detta gemensamma behov inte kan tillgodoses annat än om en avskärmning skapas på varje fastighet som gränsar mot vägen. Att det på en majoritet av fastigheterna redan har uppförts plank kan under dessa förhållanden inte leda till slutsatsen att ett plank i den lucka som finns just på Linnéa Lindroths och Olov Roséns fastighet inte skulle vara motiverat av ett gemensamt behov. Den prejudicerande verkan som kommunen har hävdad att ett bygglov skulle ge inskränker sig till områden med motsvarande situation och är därför av underordnad betydelse. Mot denna bakgrund och vid en samlad bedömning finner Mark- och miljööverdomstolen att avvikelserna från detaljplanen i detta fall kan godtas enligt 9 kap. 31 c § 1 PBL. En kompletterande lämplighetsbedömning leder inte till någon annan slutsats.

Mark- och miljööverdomstolen anser sammanfattningsvis att det inte finns hinder mot att bevilja bygglovet. Nämndens överklagande ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Lars Olsson (skiljaktig), referent, och Ralf Järtelius samt tekniska rådet Inga-Lill Segnestam.

Föredragande har varit Anna Nordenskjöld.

Skiljaktig mening se nästa sida.

SKILJAKTIG MENING I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Hovrättsrådet Lars Olsson är skiljaktig avseende motiveringen och anför att Mark- och miljööverdomstolens domskäl efter första stycket borde ha följande utformning.

För fastigheten gäller en stadsplan som antogs år 1958 och gäller som detaljplan. Planket avses att uppföras på ett område som enligt planen inte får bebyggas, så kallad punktprickad mark. Det innebär att åtgärden strider mot detaljplanen och frågan är om det föreligger tillräckliga skäl för att godta avvikelsen från planens bestämmelse, i första hand med tillämpning av 9 kap 31 b § första stycket 1 eller 2 PBL.

Som framgår av länsstyrelsens beslut visar kommunens bullerkartering år 2017 att trafikbuller vid bostadsbyggnadens fasad närmast Dag Hammarskjölds väg uppgår till 44–60 dBA som uppmätt ekvivalent ljudnivå och att största delen av fastigheten har 50–55 dBA som uppmätt ekvivalent ljudnivå. Plan- och byggnadsnämnden har gjort gällande att ljudnivån torde ha sänkts sedan karteringen eftersom högsta tillåtna hastighet har sänkts. Detta har ifrågasatts av bygglovssökandena. De har också olika uppfattningar om vilka riktvärden för buller som man ska förhålla sig till.

God miljö har i domstolspraxis ansetts motsvaras av de riktvärden för *ny- och ombyggnationer* som framgår av infrastrukturpropositionen (prop. 1996/97:53). Riktvärdena anges där till 55 dBA som ekvivalentnivå utomhus vid fasad, 30 dBA som ekvivalentnivå inomhus och 45 dBA som maximalnivå inomhus nattetid. För befintliga miljöer som exponeras för vägtrafikbuller anges att i en första etapp bör åtgärdsprogram syftande till att klara 65 dBA som ekvivalentnivå utomhus genomföras (se a. prop. s. 43 f). Anledningen till detta är att behovet av åtgärder är mycket omfattande och att de mest utsatta bostäderna måste prioriteras. Fast praxis från Mark- och miljööverdomstolen innebär att det endast i särskilda fall kan finnas anledning att förelägga verksamhetsutövare att vidta bullerdämpande åtgärder vid lägre bullernivåer (se bl.a. MÖD 2000:32).

I Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller *inomhus*, FoHMFS 2014:13, redovisas generella rekommendationer för tillämpningen av 9 kap. 3 § miljöbalken

(olägenhet för människors hälsa). Riktvärdena anges där till 30 dBA ekvivalent ljud och 45 dBA maximalt ljud vilket alltså i huvudsak motsvarar de värden inomhus som anges i den ovan nämnda propositionen. Även förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader är av intresse. Den är meddelad med stöd av 9 kap. 12 § miljöbalken och ska tillämpas vid bedömningen av om kravet på förebyggande av olägenhet för människors hälsa i 2 kap. 6 a § PBL, är uppfyllt vid planläggning, i ärenden om bygglov, och i ärenden om förhandsbesked. Enligt förordningen bör buller från spårtrafik och vägar inte överskrida 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads *fasad*, och inte heller överskrida 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en *uteplats* i anslutning till byggnaden.

Mark- och miljööverdomstolen gör följande bedömningar

Liksom länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen gör Mark- och miljööverdomstolen bedömningen att åtgärden kan anses förenlig med detaljplanens syfte.

Mark- och miljööverdomstolen anser vidare att bedömningar av om en fastighetsägare har beaktansvärda skäl för egna bullerdämpande åtgärder, vilket nu delvis är fallet, bör ta sin utgångspunkt i vad som anses utgöra god miljö och de ovan redovisade riktvärdena för ny- och ombyggnationer. Vid bedömningen utgår domstolen från de värden som redovisats från mätningen år 2017. Detta innebär att riktvärdena överskrids på fastigheten.

Domstolen kan konstatera att utredningen visar att fastigheterna längs den aktuella vägsträckan i stor utsträckning har ordnat avskärmning från vägen bl.a. med hänvisning till bullersituationen. De befintliga avskärmningarna kan med fog antas ha minskat bullret och utan dessa torde således ännu högre ljudnivåer ha uppmätts på den aktuella fastigheten. Det kan vidare antas att det sökta planket, om än marginellt, skulle sänka den nuvarande ljudnivån på fastigheten och på grannfastigheterna. Även den visuella avskärmningen m.m. bör beaktas. Grannarna M.S. och T.L. har bekräftat nu redovisade omständigheter.

Det är mot denna bakgrund tydligt att det finns ett beaktansvärt behov av en avskärmning i form av ett plank. Bestämmelsen i 9 kap 31 b § första stycket 2 PBL är tillämplig i en situation som denna (jfr prop. 2013/14:126 s. 179 f.)

Det lovsökta planket får vid en samlad bedömning anses nödvändigt för att fastigheten ska kunna användas på ett ändamålsenligt sätt. Vidare är åtgärden av begränsad omfattning. Förutsättningarna enligt den nyss nämnda bestämmelsen är uppfyllda. Den prejudicerande verkan som kommunen har hävdad att ett bygglov skulle ge inskränker sig till områden med motsvarande situation och är därför av underordnad betydelse. Åtgärden kan mot denna bakgrund också godtas som en liten avvikelse enligt punkt 1 i samma paragraf.

Mark- och miljööverdomstolen anser sammanfattningsvis att det inte finns hinder mot att bevilja bygglovet. Nämndens överklagande ska därför avslås.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-03-19
meddelad i
Nacka

Mål nr P 7967-20

PARTER

Klagande

1. L.L.
2. O.R.

Motparter

1. Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun
2. A.A.
3. S.A.,
4. J.A.
5. E.E.
6. T.L.
7. M.S.
8. E.A.
9. T.S.J.
10. H.S.
11. S.S.
12. M.S.
13. J.M.
14. Johan von Feilitzen
15. Ivania Åhman,
16. Stefan Åhman

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut 2020-09-29 i ärende nr 403-5964-2020, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Bygglov för bullerplank med höjden 3,1 meter på fastigheten Sunnersta 143:1 i Uppsala kommun

---

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avslår yrkandet om syn.
  2. Med ändring av Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut upphäver mark- och miljödomstolen Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommuns beslut den 2 juni 2020, PNB 2020-000633, och återförvisar målet till nämnden för fortsatt handläggning.
-

Dok.Id 690483

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 69 131 07 Nacka	Sicklastråket 1	08-561 656 30 E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se		måndag – fredag 08:00–16:30

YRKANDEN M.M.

L.L. och O.R. har yrkat, som det får förstås, att mark- och miljödomstolen, med ändring av Länsstyrelsen i Uppsala läns (länsstyrelsens) och Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommuns (nämndens) beslut, ska bevilja bygglov för sökt åtgärd. De har även yrkat att syn ska hållas på stället.

Nämnden har beretts tillfälle att yttra sig i målet men har inte hörts av.

Berörda sakägare har beretts tillfälle att yttra sig över överklagandet. **Thomas Lindström och M.S.** har medgett ändring av länsstyrelsens beslut.

UTVECKLING AV TALAN

L.L. och O.R. har till stöd för sin talan anfört väsentligen detsamma som hos länsstyrelsen och har därutöver gjort bl.a. följande tillägg.

Den sökta åtgärden utgör en liten avvikelse i enlighet med 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och är förenlig med detaljplanens syften. Det tilltänkta planket är nedsänkt ca. 2 meter relativt till Dag Hammarskjölds väg. Planket kommer således inte resa sig 3 meter över Dag Hammarskjölds marknivå, utan närmare en meter. Vidare är plankets tilltänkta placering 8 meter in från vägen och är dolt bakom befintligt buskage och vegetation. Grannarna på båda sidor om aktuell fastighet med liknande förutsättningar har godkända bygglov och uppförda plank. I anslutning till fastigheten finns 14 likartade fastigheter med motsvarande förutsättningar för plank. Av dessa har 12 fastigheter plank varav 8 fastigheter har explicita bygglov. I bostadsområdet Sunnersta finns det 84 fastigheter som har tomt som angränsar till Dag Hammarskjölds väg, varav 50 av dessa fastigheter har beviljade bygglov för plank. Det är således kutym med plank längs den starkt trafikerade genomfartsleden genom bostadsområdet vilket påvisar behovet av skydd.

Bedömningen av om en avvikelse är liten ska ske utifrån förhållandena i varje enskilt fall. Vidare hänsyn ska tas till samtliga omständigheter i målet och inte bara till absoluta mått och tal. De av länsstyrelsen refererade rättsfallen är inte tillämpliga i aktuellt fall, då flertalet omständigheter i de rättsfallen skiljer sig från aktuell situation.

Om åtgärden inte bedöms utgöra en liten avvikelse anförs att bygglov ska beviljas på den grunden att bygglov för sökt åtgärd tidigare har beviljats, 9 kap. 30 b § p 2. Bygglov för plank beviljades 2008 för aktuell fastighet men bygglovet nyttjades aldrig.

Thomas Lindström och M.S. har bland annat anfört följande. De yttrar sig i egenskap av närmaste granne och ser positivt på att bygglov för den sökta åtgärden beviljas. Trafikbullret från Dag Hammarskjölds väg är störande stora delar av dygnet och kommer att minska även för dem om Sunnersta 143:1 får uppföra sitt tänkta plank. Även insynen från vägbanan in på deras tomt kommer att minska. Det gap som Sunnersta 143:1 nu utgör i området längs Dag Hammarskjölds väg är inkonsekvent i förhållande till resterande fastigheter.

DOMSKÄL

Syn

Enligt 3 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar ska domstolen hålla syn på stället om det behövs. Av förarbetena framgår att bedömningen av om syn behöver hållas får utgå från målets beskaffenhet och de utredningsåtgärder som vidtagits i målet i övrigt (se prop. 2009/10:215 s. 204). Mark- och miljödomstolen bedömer att den utredning som finns i målet är tillräcklig och att syn på stället därför inte behövs. Yrkandet om syn ska därför avslås.

Förutsättningar för prövningen

Fastigheten Sunnersta 143:1 i Uppsala kommun omfattas av stadsplan för del av Sunnersta som fastställdes den 26 februari 1960. Enligt planbestämmelserna får aktuell fastighet bebyggas för bostadsändamål med fristående hus. Punktprickning

innebär att betecknad mark inte får bebyggas. Enligt planbeskrivningen är syftet med detaljplanen att i samband med viss nybebyggelse möjliggöra områdets anslutning till det ledningsnät som är under byggande. Några andra planbestämmelser av intresse för bedömningen framgår inte av detaljplanen.

Det sökta bygglov avser ett bullerplank med en längd om 17,8 meter och en höjd om 3,1 meter som kommer att placeras på punktprickad mark som inte får byggas. Fastigheten och placeringen för det tilltänkta bullerplanket är nedsänkt ca 2 meter i förhållande till Dag Hammarskjölds väg. Planket kommer att placeras 8 meter in från vägen och är delvis dolt bakom befintligt buskage och vegetation.

Prövning i sak

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att åtgärden inte uttryckligen strider mot gällande detaljplan och att åtgärden således är förenlig med detaljplanens syfte. Frågan domstolen ska besvara är om avvikelserna är att betrakta som liten.

Bedömningen av om en avvikelse från detaljplan kan anses utgöra en liten avvikelse ska göras med hänsyn till samtliga omständigheter i målet och inte bara utifrån absoluta mått och tal. Vid prövningen bör särskilt övervägas i vilken mån och på vad sätt godtagandet av planavvikande åtgärder kan få prejudicerande effekter och om detta påverkar kretsen av berörda. En åtgärd som i och för sig är ”mindre” på en fastighet kan t.ex. leda till en oacceptabel miljöförändring, om åtgärden upprepas på alla fastigheter inom ett helt grupphusområde (prop. 1989/90:37 s. 54 ff).

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Det aktuella planket kommer i dess helhet att placeras på punktprickad mark och gå i liv med de bullerplank som har uppförts med bygglov på de fastigheter som direkt angränsar till prövningsfastigheten. Vidare framgår av handlingarna i målet att

flertalet fastigheter i det aktuella området har beviljats bygglov för liknande plank med liknande placering för att förhindra buller från Dag Hammarskjölds väg. Domstolen bedömer mot den bakgrunden att eventuell prejudicerande effekt som kan uppstå med anledning av åtgärden är liten. Vidare kommer planket att placeras 8 meter från väggkanten inne i ett buskage/trädridå och är nedsänkt två meter i förhållande till Dag Hammarskjölds väg. Med beaktande av området för vilken åtgärden söks och dess höjdmässiga förhållande till Dag Hammarskjölds väg, samt med beaktande av plankets storlek och placering, bedömer domstolen att den sökta åtgärden är att bedöma som en liten avvikelse från detaljplanen. Med hänsyn till instansordningsprincipen ska målet därför återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 9 april 2021. Prövningstillstånd krävs.

Peter Winge

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Peter Winge, ordförande, och tekniska rådet Maria Bergqvist. Föredragande har varit beredningsjuristen Sebastian Widmark.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.